SKANDINAVIENS MICROPTERYGIDES

AF

H. D. J. WALLENGREN.

Familien *Micropterygides* utgör en af de lägst stående fjärilfamiljer och karakteriseras sålunda:

Vingarne fullständiga, odelade; de bakre breda med flera än 8 (11—12) nerver, då såväl de från basen som de från diskfälten utgående räknas, retinaculum saknas, 2 diskfält finnas och fransarne äro korta. Framvingarne aflångt äggformiga, trubbspetsade, med 11—13 nerver, då både hufvudnerver och nervgrenar räknas, 2 diskfält, 1 inskjutningsfält och fransar, som vid analhörnet äro betydligt kortare än vingens bredd. Bakbenens tibier kortare än eller åtminstone icke längre än baklårens dubbla längd. Antennernas basled tjockare än öfriga leder. Framvingarnes dorsalnerv vid basen antingen fullständigt eller blott antydt gaffelformig. Maxillarpalperna 5—6-ledade, sammanslagna, borsthåriga.

Genom vingarnes nervulation påminner familien om *epioliderne,* men å andra sidan äfven om åtskilliga familier bland *phryganeiderne,* med hvilka den äfven har maxillarpalpernas form gemensam. Hos några arter hafva också fjällen på bakvingarne blifvit hårformiga. Det är således icke utan skäl man kan anse familien såsom en förbindande länk emellan fjärilar och phryganeer. Till vår fauna höra endast tvänne slägten:

1. Eriocephala CURT.

Antennlederna kortare än breda. Thorax fjällbelagd. Framfötternas tibier tilltjocknade; bakfötternas tibier med en krans af

grofva tornar omkring ändsporrarne. Framvingarne med 13 nerver, då alla grenar medräknas; subcostalnerven tvågrenig. Fjärilarne flyga i solskenet och uppehålla sig på blommor och blad.

1) Hufvudhåren rostgula.

1. **E. calthella** (LIN.): framvingarne grönaktigt guldglänsande, enfärgade; basen från framkanten till inkanten purpurviolett. L. e. vsp. 7—8 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 82, 428.

Under Maj—Juli månader i hela Sverige och Danmark samt åtminstone i södra Norge på blommorna till *Caltha* och *Ranunculus*.

2. **E. aruncella** (SCOP.): framvingarne brunaktigt guldglänsande, hos ♂ med en silfverglänsande, vingkanterna ej hinnande tvärfläck innanför och 1 silfverglänsande tvärlinea utanför midten; hos ♀ enfärgade; basen hos båda könen blott i framkanten purpurviolett.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 82, 429.

Under Maj och Juni månader i södra och mellersta Sverige, isynnerhet på skuggiga ställen.

3. **E. aureatella** (SCOP.): framvingarne glänsande purpurvioletta, med 2 guldglänsande tvärband, det ena nära basen, det andra vid midten, snedt och baktill krökt; en guldglänsande, aflång fläck mellan tvärbandet och vingspetsen, oftast sammanhängande med vingens framkant; fransarne brungrå. L. e. vsp. 7—8 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 82, 430.

Under Juni och Juli månader i Sverige, Norge och Danmark.

4. **E. thunbergella** (FABR.): framvingarne glänsande guldgula, med en purpurfärgad fläck i framkanten nära basen, ett dylikt, inkanten ej upphinnande tvärband innanför och ett annat dylikt utanför midten, hvilket senare fördeladt i 3 grenar hinner framkanten; fransarne gulgrå, vid roten blekt purpurfärgade. L. e. vsp. 7—8 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 82, 431.

Under Maj och Juni månader i löfskogar, isynnerhet bokskogar, i Danmark och södra Sverige.

2) **Hufvudhåren svarta.**

5. **E. mansuetella** (ZELL.): framvingarne glänsande brungula, med 2 grönaktigt guldglänsande tvärband, det ena nära basen, det andra något snedt öfver midten; fransarne brunaktiga. L. e. vsp. 6—8 millim.

ZELL. Lin. Ent. V. 337. H. S. V. 391. f. 3. STAINT. Tin. 43. HEIN. & WOCKE Schm. II. 2, 775.

På sanka ställen bland *Carex*-arter. Funnen i Juni månad i södra Norge.

2. Micropteryx (HÜBN.).

Antennlederne längre än breda. Thorax ullhårig. Framfötternas tibier ej tilltjocknade; bakfötternas tibier utan någon krans af tornar omkring ändsporrarne. Framvingarne med 11—12 nerver, då alla grenar medräknas; subcostalnerven enkel. Larven minerar i blad och fjärilarne flyga morgon och afton omkring näringsplantorna.

1) Bakvingarnes fjäll äggformiga.

1. **M. sparmanella** (BOSC): hufvudhår grå; framvingarne korta, breda, glänsande guldgula, med stålblå eller purpurvioletta, nätformigt sammanflytande tvärlinier, samt en otydlig, ljusare guldgul fläck nära analhörnet; fransarne gulgrå, otydligt brunfläckiga. L. e. vsp. 8—9 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 82, 432.

Under Maj—Juli månader genom hela Sverige och troligen äfven i Norge.

2. **M. fastuosella** (ZELL.): hufvudhår brungrå; framvingarne långsträckta, glänsande guldgula, beströdda med fina stålblå eller purpurvioletta fjäll, som ej bilda nätformigt sammanflytande tvärlinier, samt i analhörnet en liten, otydlig, guldgul fläck och stundom en dylik midt öfver i framkanten samt en annan vid inkanten nära basen; fransarne brunaktigt grå. L. e. vsp. 9—10 millim.

ZELL. Lin. Ent. V. 340. H. S. V. 393. f. 10. FREY. Tin. 53. HEIN. & WOCKE. Schm. II. 2, 777.

Under Maj och Juni månader i ekskogar och omkring *Prunus spinosa* i Danmark och Skåne.

3. **M. unimaculella** (ZETT.): hufvudhår brungrå (♂) eller gulaktiga (♀); framvingarne blekt grönaktigt guldgula, mer eller mindre fläckiga af purpurfärg, hvilken isynnerhet är starkast vid basen och analfläcken, men stundom intager hela vingen, dock aldrig bildar nätformiga tvärlinier; i analhörnet en hvitaktigt guldgul fläck, som utbreder sig något öfver halfva vingbredden; fransar ljust gulaktigt grå. L. e. vsp. 10—11 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 83, 433.

Under Maj och Juni månader i Lappmarken, Finmarken och på Dovre. Larven såsom yngre hvitaktig; hufvudets sidor svarta; munnen brunaktig; 2:dra segmentet med bred, svart plåt; en svart fläck på undra sidan af hvardera 2—6 segmenterna. Såsom äldre är den hvitaktig med grönt ryggkärl och brunt hufvud; det senare med mörk, triangulär fläck på hvarje sida. Den minerar i björkens blad.

2) Bakvingarnes fjäll hårformiga.

4. **M. semipurpurella** (STEPH.): hufvudhår grå; framvingarne långa, purpurvioletta, med inblandade guldglänsande fjäll och en hos ♂ liten, smal, stundom felande, men hos ♀ stor och tydlig guldgul fläck i analhörnet; fransarne brunaktigt grå. L. e. vsp. 10—13 millim.

WALLENGR. Sp. Tortr. & Tin. 83, 434.

Under vårmånaderna i Sverige, Norge och Danmark. Larven skall lefva i bladen på björk och hassel.